

Covidkrisen har lett till att mycket hälsovård har avbrutits eller minskat. Särskilt kvinnor och barn drabbas när vaccinationer, preventivmedel och annan förebyggande vård åsidosätts. Skolstängningar har påverkat mer än en miljard barn. Våldet mot kvinnor, flickor och hbtqi-personer ökar i många delar av världen, och cirka 100 miljoner människor väntas tryckas tillbaka i extrem fattigdom.

DÄRFÖR BEHÖVS SOCIAL TRYGGHET

Social trygghet stärker både individers och hela samhällens förmåga att hantera kriser och är en avgörande del av responsen. Därför är covidkrisen en väckarklocka i synen på behovet av social trygghet.

Avsaknaden av sociala trygghetssystem leder till högre kostnader än att införa sådana.

Alla måste få tillgång till hälsovård och grundläggande ekonomiskt skydd, och budgetutrymme för detta måste skapas – det är många inom det internationella samfundet eniga om. Att omedelbart införa grundläggande social

trygghet i alla utvecklingsländer skulle kosta 3,8 procent av ländernas samlade BNI. Det motsvarar ungefär en niondel av de krispaket som världens rika länder annonserade under två månader i pandemins början.

STORA SATSNINGAR UNDER 2020

Under 2020 har i stort sett alla länder infört eller utvidgat sociala program. Det handlar om kontanta bidrag, matbistånd och avgiftslättnader, men också olika typer av socialförsäkringar och arbetsmarknadsåtgärder.

- Två miljarder människor får sociala stöd varav 1,3 miljarder är kontantbidrag, resterande är bland annat matbistånd. Men stöden är ojämnt fördelade.
- I låginkomstländer, i främst Afrika, satsas 35 kr per invånare på sociala stöd, och i regel omfattas mindre än 10 procent av befolkningarna.
- Höginkomstländer satsar i genomsnitt 6 000 kr per invånare, och en överväldigande majoritet av befolkningarna omfattas.

SOCIALT GRUNDSKYDD ENLIGT ILO

Alla

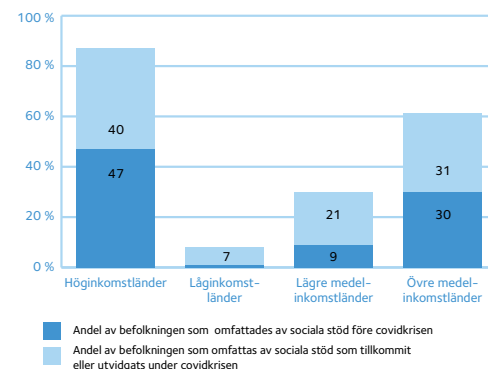
Nödändig hälso- och sjukvård, inklusive mödravård

Barn och äldre vuxna som inte kan försörja sig*

Grundläggande inkomstrygghet

* pga t ex sjukdom, arbetslöshet, moderskap eller funktionsnedsättning

ANDEL AV BEFOLKNINGEN SOM FÅR SOCIALA KONTANTSTÖD, FÖRE OCH EFTER CORONAKRISEN

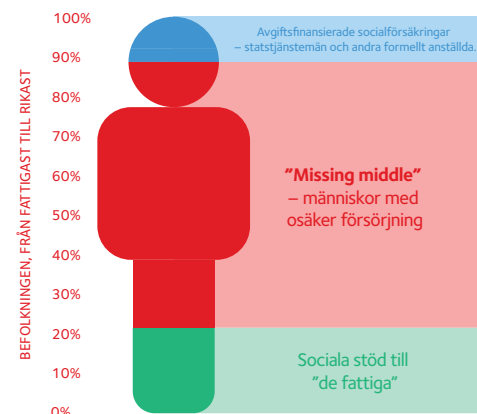
UTMANINGAR OCH BEHOVET AV INTERNATIONELL SOLIDARITET

De program som regeringarna infört utesluter en stor del av dem som behöver hjälp. Dels utesluts människor som varit ovanför fattigdomsgränsen, men som har osäkra eller informella anställningar och i covidkrisen är i akut behov av stöd. Dels är träffsäkerheten i de urvalsmetoder som används ofta så dålig att man missar en stor del av de redan från början mest utsatta människorna.

Internationella valutafonden (IMF) menar att länder inte ska skära ned sociala utgifter eller hälsovård och utbildning. Ändå fortsätter de i praktiken rekommendera utvecklingsländernas regeringar att minska sina utgifter inom ett eller ett par år – vilket skulle omöjliggöra de nödvändiga sociala investeringarna.

Coronakrisen fördjupar behovet av internationell solidaritet. Det internationella samfundet

THE "MISSING MIDDLE"

Figuren visar ett typexempel på den tvådelade modell för social trygghet som idag förekommer i många låg- och medelinkomstländer. Den stora grupp människor som har osäker försörjning men inte får tillgång till sociala stöd står helt utan social trygghet – the "missing middle".

Källa: Development Pathways.

har ett ansvar för att stödja uppbyggnaden av socialt grundskydd i alla länder. Nu pågår en internationell kampanj för en global fond för social trygghet som ska bidra till ökat och bättre samordnat stöd till länders uppbyggnad av socialt grundskydd.

REKOMMENDATIONER

Till regeringen

- Verka för skuldlettningar som gör satsningar på hälsovård och social trygghet möjliga.
- Motverka att Internationella valutafonden (IMF) tvingar länder att skära ned budgetarna för hälsa och utbildning.
- Stöd initiativet till Global fond för social trygghet.

Sida

- Stärk länders uppbyggnad av socialt grundskydd.
- Verka för sociala program för alla i människors mest utsatta livsfaser, som allmänna barnbidrag och ålderspensioner, och minska beroendet av osäkra och rättso-säkra urvalsmetoder. Stödja aktörer som verkar i den riktningen.
- Bidra till processer för att inkludera människor utan formell anställning.
- Stöd ILO:s arbete för social trygghet för alla.

Läs hela rapporten på svenskakyrkan.se/act